

Handboksremissen

Åtskilliga församlingar har av sina respektive domkapitel fått tillstånd att i gudstjänsterna använda det förslag till ny handbok som antagits av kyrkostyrelsen. Denna försöksverksamhet avslutas på Domssöndagen. Sedan har försöksförsamlingarna möjlighet att yttra sig över försöksverksamheten. Remissenkäten skickades ut till försöksförsamlingarna i början på september. Som brukligt är numera vid remisser består enkäten av standardiserade frågealternativ med utrymme för egna synpunkter. Senast den 1 februari 2014 ska yttrandena ha kommit in till kyrkokansliet.

Under 2014 kommer synpunkterna från remissorganen att bearbetas och ett nytt förslag sändas ut på remiss till domkapitlen, stiftsstyrelserna och ett antal församlingar. Denna remissrunda avslutas den 31 december 2014. Under våren 2015 färdigställs ett nytt förslag som kyrkostyrelsen i sin tur skickar till kyrkomötet. Tanken är att kyrkomötet i november 2015 ska fatta beslut om den nya handboken.

SPT har i ett antal artiklar behandlat handboksförslaget och ytterligare artiklar kommer att publiceras. På SPTs hemsida, under vänsterspaltens flik Länkar/dokumentation finns dessa artiklar tillgängliga som en extra bonus för våra läsare. Att de är tillgängliga betyder också att de kan laddas ner och skrivas ut. På så sätt är de tillgängliga för arbetsgrupper i församlingarna som arbetar med att förbereda remissvaren.

De försöksförsamlingar som vid årsskiftet går samman i större enheter kommer att förlora sina kyrkoråd. Inget hindrar dock att församlingarna formulerar och sänder in sina svar redan i december. Inte bara församlingar kan komma med synpunkter. Alla som vill får komma med synpunkter på förslaget. Intresserade kan på Svenska kyrkans hemsida anmäla sig för att lämna en spontanremiss. Inom en vecka kommer sedan en e-post med en länk till svarsenkäten.

I diskussioner och debatter om handboksförslaget brukar fokus hamna på det som är nytt, och man talar ofta om vikten av förnyelse. Gudstjänsten ska förändras så att den blir tillgänglig för vår tids människor, brukar det heta. Och så gör man sig en bild av en tänkt person och ställer frågan hur denna tänkta person kan tänkas reagera på olika formuleringar och melodier. Till detta är att säga att det inte finns någon enhetlig modern människa, lika från Ystad till Haparanda. Mer än tidigare är människor olika, med olika intressen och preferenser. Det gäller även de som kommer till kyrkan för att fira högmässa, för att delta i ett dop eller en begravning. Därför är det inför remissen mer adekvat att fråga dem som brukar komma till gudstjänsten än att försöka måla bilden av den tänkta personen som inte kommer.

Det är klart att formuleringar i gudstjänsten tid efter annan måste förändras, eftersom språket förändras. Men det som i första hand efterfrågas när man kommer till kyrkan är att man vill känna igen sig – i formuleringar, i psalmer och sånger, i hur gudstjänsten gestaltas. Särskilt viktigt är detta för ovana gudstjänstbesökare, vid dop, konfirmation och begravning. Man kan ta bönen Fader vår som exempel. Om man frågar ovana gudstjänstbesökare om vilken version

av Fader vår som de vill använda, får man en överväldigande majoritet för den gamla översättningen. Vana gudstjänstbesökare är mer delade i denna fråga.

Man kan hävda att nya generationer kommer att lära sig formuleringarna i Vår fader. Det är kanske så, men inläringen blir inte lika grundlig som den varit för dagens svenskar, eftersom skolan inte längre spelar någon större roll i den kristna traditionsförmedlingen. I vilket fall bör ansvariga mycket noga tänka igenom innan man ändrar formuleringar som många känner igen.

Det gäller även de fasta partierna i mässan, som *Herre, förbarma dig, Lovsången, Helig* och *O Guds lamm*. Dessa moment har en mycket stark ställning i de västliga kyrkornas ordningar och är viktiga enhetsband med kristna genom tiderna och ut över världen. Men i handboksförslaget finns varianter på dessa moment som inte har någon större likhet med de traditionella formuleringarna, utan är alternativ till dem. Då känner man inte heller igen sig i det som sägs eller sjungs. Det handlar inte enbart om vad man en gång lärt sig, utan också om att besökare från andra kyrkor känner igen sig i vår högmässa. Eller att de nyinflyttade svenskar som söker sig till kyrkan, märker likheterna med den gudstjänst de firade i sina gamla hemländer. Och omvänt, att den som regelbundet firar gudstjänst i Svenska kyrkan känner igen sig i andra kyrkors gudstjänster.

Lekmannaleda gudstjänster blir på många håll vanligare i Svenska kyrkan, särskilt på landsbygden och på platser där präst och diakon av någon anledning saknas. Man skulle önska att denna förändring avsatt spår i handboksförslaget, men så är inte fallet.

Remissinstanserna har att besvara ett antal frågor om vad man anser om olika alternativa texter och melodier. Viktigt är att man inte glömmer bort de övergripande frågorna om texternas innehåll och gör sig mödan med att formulera sina svar på frågan om förslaget har behållit eller tappat något av detta väsentliga trosinnehåll. Det har exempelvis påpekats av mer än en läsare att handboksförslaget innehållsligt lyfter fram olika sidor av skapelsen, men att frälsning och helgelse betonas mindre. Kyrkan har givetvis ett uppdrag att värna och vårda skapelsen och det gör hon tillsammans med andra grupper och sammanhang, vare sig de är kristna eller inte. Men det som kyrkan är ensam om, nämligen att peka på att den skapelse som synden förstör, kan räddas och frälsas genom Jesus Kristus, det måste betonas ännu mer. Tystnar kyrkan på denna punkt, är det ingen annan som talar. Ska evangelium höras, är det genom kyrkan i hennes gudstjänster och genom att var och en som är döpt i ord och handling vittnar om försoningens möjligheter.

Ibland kan man få höra käcka uppmaningar om att det måste vara kul att komma till kyrkan. Humor och glädje är inte att förakta. Men kyrkans gudstjänst hör inte hemma under rubriken nöjesliv och underhållning. I gudstjänsten möter församlingen sin Gud, i ord och sakrament, och Gud sänder sin helige Ande till förmaning, till tröst och till helgelse. Gudstjänsten handlar om förlåtelse och upprättelse, om tilltal och svar, om synd och nåd. Det är detta som ska gestaltas och ges ord och form i gudstjänsten. Till Guds ära och människors frälsning. Att skriva remiss om detta är alltså en viktig uppgift i församlingens höstarbete.